

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Närhälsan Brämaregården vårdcentral
Klinik

Allmänmedicin
Specialitet

2019-11-14
Datum

Göteborg
Ort

Madelene Andersson och Bengt Karlsson
Inspektörer

Styrkor

- En ledning som skapar förutsättningar för utbildningsuppdraget trots begränsad tillgång på specialistläkare.
- Valfungerande studierektorsfunktion som samordnar utbildningar till ST-läkare och handledare, tillhandahåller verktyg för bedömning av kompetens och stödjer verksamheten avseende utbildningsuppdraget.
- Stabil och mycket kompetent handledargrupp.
- En öppen ST-grupp med lyhördhet för varandra. Gruppen tar sig vara initiativrik och drivande.
- God stämning och mycket glädje på arbetsplatsen!

Svagheter

- Av de utbildningsprogram vi fått se är det endast ett som motsvarar den ambitionsnivå författningen anger.
- Handledargruppen har i dagsläget avsatt 1 h per vecka för den direkta handledningen. Det skulle behövas mer tid avsatt i schemat för det för- och efterarbete som krävs.
- Låg bemanning avseende antalet specialister i allmänmedicin med tanke på vårdcentralens uppdrag.

Förbättringspotential

- Arbeta fram ordentliga utbildningsplaner med koppling delmål-metod för lärande och bedömning av uppnådd kompetens. Kunskapen och kompetensen för detta finns inom gruppen.
- Fortsätt arbeta med att skapa struktur för bedömning och återkoppling av kompetens. "Keep it simple!"
- Handledarna skulle behöva mer tid för att hinna med för- och efterarbete.
- Jobba vidare med det vetenskapliga förhållningssättet. Möjlighet att starta en "journal-club" eller diskutera vetenskapliga rapporter relevanta för ert område på läkarmöten?

STRUKTUR

A Verksamheten

Närhälsan Brämaregården vårdcentral har cirka 14000 listade och ligger centralt nära Vågmästareplatsen på Hisingen. Man ansvarar för BVC och har även MVC i lokalerna men detta uppdrag ingår inte i vårdvalsuppdraget. Vårdcentralen ansvarar för läkarresursen till ett LSS-boende däremot finns inga SÄBO:n kopplade till enheten. Som ST har du möjlighet att göra en sidotjänstgöring på ett SÄBO tillhörande en närliggande vårdcentral. På vårdcentralen deltar ST-läkarna i den ordinarie verksamheten. De har varje förmiddag "drop-in" vilket inte är samma sak som akutbesök utan en så kallad öppen mottagning. På eftermiddagen sker planerade återbesök. Vare sig specialister eller ST-läkarna har en egen lista utan de patienter som du träffat på den öppna mottagningen får du ofta följa.

VG-region tillhandahåller skriftliga riktlinjer om hur specialiseringstjänstgöringen skall genomföras och utvärderas.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Alla handledare är specialister i allmänmedicin och är handledarutbildade. De går regelbundet på de handledarträffar studierektorn anordnar. Studierektor med tydligt skriftligt uppdrag finns. Hen är specialist i allmänmedicin och handledarutbildad. Bemanningen avseende specialister i allmänmedicin är något tunn med tanke på uppdraget men fullgott för att klara av handledning. Ibland upplever ST-läkare att det svårt att hitta någon för instruktioner i det dagliga arbetet.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Vårdcentralen är relativt nyligt renoverad. Det är ljusa fräscha lokaler. Alla ST-läkare har tillgång till ett eget kombirum när de är på vårdcentralen. Dessa är utöver standardutrustning även utrustade med dermatoskop. På enheten finns akutrum, gynrum med gynstol, separat rektoskopirum, öronmikroskop och ögonmikroskop. FoU-enhet finns att tillgå.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Studierektorerna tillhanda håller flertal olika verktyg för handledare och ST för att de skall kunna jobba med handledning och bedömning av kompetens. De utbildningsprogram som konstruerats tidigare når inte upp till den nivå författningen anger utan har mer strukturen av en tjänstgöringsplan. I ett utbildningsprogram är kopplingen delmål-metod för lärandemetod för utvärdering viktig att få med. Info om hur arbetet kan gå till finns i dokumentet "Individuell utbildningsprogram för ST i allmänmedicin", daterat 190521. På enheten får vi se en sådan utbildningsprogram. Kompetensen finns i gruppen och med stöd av studierektor borde det vara en tämligen liten arbetsinsats som krävs för att skapa utbildningsplaner även för de övriga. Detta till trots sker en avstämning/uppföljning utifrån målbeskrivningen under handledarsamtal samt årligen till studierektor via de årsrapporter som ST och handledare skriver var för sig.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Det här är en handledargrupp som har tagit till sig tankesättet bakom en målbaserad tjänstgöring/utbildning. Tillsammans med sina ST-läkare skapar de innehållet i ST-handledningen och jobbar aktivt med bedömning och återkoppling av kompetens. Även om det inte finns fullgoda utbildningsprogram utgår handledningen på ett tydligt sätt från målbeskrivningen. Någon gång per termin har man en längre handledning där handledarparet lämnar vårdcentralen och har fokus på andra frågor än de rent kliniska såsom läkarrollen och frågor rörande ledarskap och etik. Videokonsultationer och medsittningar används regelbundet och man använder även andra bedömningsverktyg. Efter sidotjänstgöringar följer handledaren upp vad deras ST har fått med sig. Handledarna dokumenterar sina handledarsamtal för att kunna gå tillbaka och se vad som gjorts. ST-läkarna har 1 h handledning varje vecka och den blir av. Utöver detta finns möjligheter att få instruktioner även om det stundtals är svårt att få tag på en specialist. Man har haft funderingar på "frågedoktor". Verksamhetschefen är involverad i ST-läkarnas kompetensutveckling genom att ha regelbundna avstämningar med handledarna. Hon håller regelbundna utvecklingssamtal.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Alla ST-läkare har en kurspott som administreras från studierektorerna. Detta täcker kostnader för de kurser ST-läkaren behöver gå under sin tjänstgöring. I det utbildnings/tjänstgöringsprogram vi tar del av finns kurserna inplanerade. Det verkar inte finnas några svårigheter att komma iväg på den inplanerade utbildningen. Studierektor samordnar ST-utbildningar. ST-läkarna på denna vårdcentral har 4 h självstudier per vecka. Ibland används denna tid till de basgrupper man deltar i tillsammans med andra ST-läkare. Ibland äts tiden upp av patientadministration

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Alla ST-läkare går en fou-kurs och genomför ett individuellt vetenskapligt arbete. Arbetet presenteras på en särskild ST-dag. På enheten genomförs även ett verksamhetsnära kvalitetsarbete.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Vi får flera exempel på hur ST-läkaren tränas i ledarskap och får återkoppling på detta. På de utvidgade handledarträffarna som finns diskuteras frågor runt personlig utveckling, läkarrollen och ledarskap/medarbetarskap. Den kommunikativa förmågan tränas och bedöms. Videoinspelningar används. En av handledarna deltar som lärare på nationella kommunikationskurser vilket är kunskap hon har med sig in på vårdcentralen. ST-läkarna handleder läkarstudenter och får återkoppling på detta. En av ST-läkarna går ett regionalt ledarskapsprogram.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Förbättringsåtgärder NH Brämaregården Vårdcentral

I den externa kvalitetsgranskningen av ST-utbildningen på NH Brämaregården Vårdcentral 2019-11-14 framkom brister inom område D Tjänstgöringens uppläggning avseende att alla ST-läkare ska ha individuella utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen samt att dessa ska följas upp regelbundet och revideras vid behov.

I syfte att uppnå följsamhet till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd kommer följande förbättringar genomföras:

1. Samtliga ST-läkare kommer att utarbeta individuella skriftliga utbildningsplaner utgående från målbeskrivningen, inklusive beskrivningar av hur respektive mål ska uppnås och bedömas. Detta kommer att ske med stöd av ST-forum och dokumentet "Individuell utbildningsplan för ST i allmänmedicin" daterad 190521.
2. Den individuella utbildningsplanen kommer att följas upp regelbundet och revideras vid behov i samråd mellan handledare, ST-läkare och studierektor. Verktygen Först-i-ST, Mitt-i-ST, Sist-i-ST samt årsrapport och handledarutlåtande används redan.
3. ST-handledare kommer att ha mer schemalagd tid för att följa upp ST-läkarens arbete och utveckling, planera handledning och genomföra sit-ins etc. Verktyg framtagna i VGR och som återfinns på Studierektorsens hemsida (modifierad Mini-CEX, CBD och DOPS etc) kommer att användas vid uppföljning av ST-läkarens kompetensutveckling.

Göteborg 20/01/24
Ort, datum Verksamhetschef

Göteborg 20/1-20
Ort, datum Studierektor

Göteborg 24/1-20
Ort, datum ST-läkare

Inger Axelsson
Inger Axelsson

Britt Bergström
Britt Bergström

Cajsa Björndell
Cajsa Björndell